

જુલાઈ ૨૦૧૧

કિંમત રૂ. ૧૨/-

દાદા ભટ્ટાણી પરિવારનું

અક્રમ

એક્સપ્રેસ

ઉપરાષ્ટ્રું

ઉપરાણું

અક્રમ એક્સપ્રેસ

બાળમિત્રો,

કોઈ આપણને આપણી ભૂલ માટે ટકોર કરે કે તરત આપણે 'આવું કહીએ તો જ કામ થાય અથવા આવું કરીએ તો જ સામો સીધો થાય, આવું તો કરવું જ પડે, આવું તો ચાલે જ નહીં.' આવાં અનેક વાક્યોનો સહારો લઈ આપણી ભૂલને સુધારવાને બદલે ઢાંકી દઈએ છીએ. આપણે બહાર ખરાબ ન દેખાઈએ એના માટે પણ આપણાથી આવું થઈ જતું હોય છે. આને ભૂલનું 'ઉપરાણું' લીધું કહેવાય.

શું ઉપરાણું લેવાથી આપણે ભૂલમાંથી મુક્ત થઈ શકીએ છીએ? ઉપરાણું લેવાના શું પરિણામ આવતા હશે? જ્ઞાનીઓ આપણી જગ્યાએ હોય તો તેઓ આવાં સંજોગોમાં શું કરતા હશે?

તો ચાલો જોઈએ, પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રી 'ઉપરાણું' વિશે શું કહે છે તે ધ્યાનથી સમજીએ અને ભૂલમાંથી કાયમ માટે છૂટવાની યાવીઓ મેળવીએ.

- ડિમ્પલ મહેતા

અ

દાદાજી કહે છે.....૧

શુ

દલીલબાજી.....૨

ક

આ તો નવી જ વાત !.....૪

મ

પ્રણવની શિખામણ.....૬

શિ

ચાલો રમીએ.....૯

કા

ઐતિહાસિક ગૌરવગાથાઓ....૧૦

તમારી જાતને ચકાસી જૂઓ....૧૨

મીઠી યાદે.....૧૪

પૂજ્યશ્રી સાથે બાળકો.....૧૫

પઝલના જવાબો.....૧૬

આર્ટ કોમ્પીટીશનની ઝલક.....૧૭

તંત્રી તથા સંપાદક :
ડિમ્પલ મહેતા
વર્ષ : ૩, અંક : ૧૧
સળંગ અંક : ૩૫
જુલાઈ ૨૦૧૧

સંપર્ક સુત્ર :
બાળવિજ્ઞાન વિભાગ
ત્રિમંદિર સંકુલ, સીમંધર સીટી,
અમદાવાદ-કલોલ હાઈવે,
મુ.પો. - અડાલજ,
જી.ગાંધીનગર-૩૮૨૪૨૧, ગુજરાત.
ફોન : (૦૭૯) ૩૯૮૩૦૧૦૦
email: akrameexpress@dadabhagwan.org
અમદાવાદ : (૦૭૯) ૨૭૫૪૦૪૦૮, ૨૭૫૪૩૯૭૯

રાજકોટ ત્રિમંદિર : ૯૨૭૪૧૧૩૯૩
વડોદરા : (૦૨૬૫) ૨૪૧૪૧૪૨
મુંબઈ : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧-૦૩
U.S.A. : ૭૮૫-૨૭૧-૦૮૬૯
U.K. : ૦૭૯૫૪૭૭૨૫૩
Website: kids.dadabhagwan.org

Printed, Published and Owned by :
Dimple Mehta on behalf of
Mahavideh Foundation
5, Mamtapark Society,
Bh. Navgujarat College,
Usmanpura, Ahmedabad-14.
Published at Mahavideh Foundation
5, Mamtapark Society,
Bh. Navgujarat College,
Usmanpura, Ahmedabad-14.

Printing Press:-
Amba Offset
Basement, Parshvanath
Chambers, Nr.RBI,
Usmanpura, Ahmedabad-14.

લવાજમ (ગુજરાતી)
વાર્ષિક સભ્ય
ભારત : ૧૦૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૧૫ ડોલર
યુ.કે. : ૧૦ પાઉન્ડ
પાંચ વર્ષ
ભારત : ૪૫૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૬૦ ડોલર
યુ.કે. : ૪૦ પાઉન્ડ
D.D. / M.O. 'મહાવિદેહ ફાઉન્ડેશન'ના નામે મોકલવો.

દાદાજી કહે છે...

ઉપરાણું લે એટલે ભૂલનું રક્ષણ કરે, બચાવ કરે, એને ઢાંકે. પોતાની વાત સાચી જ છે એવું ઠસાવવા જાય. ભૂલને ભૂલ તરીકે જાણી તો તે ભાગે. પછી ઊભી ના રહે. પણ આ તો ભૂલને ભૂલ જાણે નહીં ને પાછો એનું ઉપરાણું લે. તેથી ભૂલ જાય જ નહીં ને!

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, આ ભૂલનું ઉપરાણું કેવી રીતે લેવાય છે ?

દાદાશ્રી : પોતાની વાતનું રક્ષણ કરીને. દા.ત. તમે તમારા નોકર પર ગુસ્સે થઈ જાવ તે વખતે કોઈ કહે, ‘આના પર શું કામ ગુસ્સો કરે છે ?’ ત્યારે તમે કહો, ‘આની ઉપર ગુસ્સો કરીએ તો જ એ સીધો થાય એવો છે.’ એટલે (આપણો) કોઈ સમજી જાય કે, ‘ઓહોહો, આ મને સાચવે એવો છે.’ કોઈનું ઉપરાણું લીધું એ એને ખોરાક આપ્યો કહેવાય. તે ખોરાકથી તો કોઈ જીવી રહ્યો છે. કોઈને ‘કોઈ ખરાબ છે, મારી નિર્બળતાને લઈને થઈ ગયો આ’ એવું જાણીએ તો એને ખોરાક ન આપ્યો કહેવાય.

એક જ ભૂલ અનંત અવતાર બગાડી નાખે. ભૂલ રહિત થવું હોય તો તેને અમે કહીએ કે માત્ર ત્રણ જ વર્ષ એ ભૂલનું ઉપરાણું ના લઈશ તો તે ભાગી જશે. અને હંમેશા ‘આ વસ્તુ ખોટી છે’ એવું માન્યા કરજે. એટલે એક દહાડો છૂટી જશે. એક જ વખત જો આપણી ભૂલનું ઉપરાણું લેવાય તો એ ભૂલનું વીસ વર્ષનું આયુષ્ય લંબાય. દા.ત. તમને ગાળ બોલવાની આદત હોય અને કોઈ કહે કે, શું આટલી બધી ગાળ બોલે છે, છોડી દે ને! ત્યારે તમે કહો કે, ખાલી ગાળ જ બોલું છું ને! મારતો તો નથી ને! આ રીતે પોતાની ભૂલનું રક્ષણ કરે. કોઈ પણ આદત હોય એ પોતાની નબળાઈ છે. એ નબળાઈનું રક્ષણ કર્યું એટલે એ વીસ વર્ષ સુધી એ ટેવ જાય નહીં.

અમે ક્યારેય અમારી ભૂલોનું રક્ષણ નથી કર્યું. બધા બેઠા હોય ને કો’ક આવ્યો ને કહે, ‘મોટા જ્ઞાની થઈ બેઠાં છો, આ ભૂલ તો છૂટતી નથી.’ એમ બધું બોલેને ત્યારે હું કહું કે, ‘હા, આ આટલી અમારી ઊઘાડી નબળાઈ છે એ હું જાણું છું.’

એને બદલે જો હું એમ કહું કે, ‘અમને જ્ઞાનીને કશું અડે નહીં.’ એટલે પેલી ભૂલ અંદર સમજી જાય કે અહીં આપણું આયુષ્ય વધ્યું ! કારણ કે આ સારા છે, ગમે તે કરીને રક્ષણ કરે છે.

ઉપરાણું લેવાઈ જાય તો પ્રત્યક્ષ દાદા ભગવાનની સાક્ષીએ ક્ષમા માંગ માંગ કરવાની.

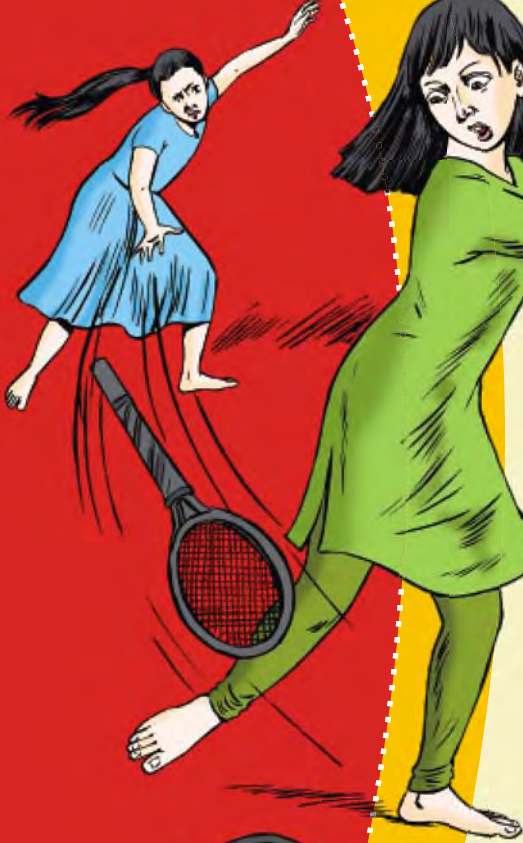
દલીલબાણ

એક દિવસ પૂર્વી એની ફ્રેન્ડ કૃતિ સાથે રમતા રમતા ઝઘડી પડી. ગુસ્સામાં ને ગુસ્સામાં એણે એનું બેડમિન્ટનનું રેકેટ જોરથી કૃતિ તરફ ફેંક્યું. કૃતિ ખસી ગઈ અને રેકેટ જમીન પર પટકાયું. જોરથી પટકાવાથી રેકેટ તૂટી ગયું. કૃતિ ઘરે ભાગી ગઈ. પૂર્વી તૂટેલું રેકેટ લઈ એના ઘરે ગઈ.

એના મમ્મીએ એને તૂટેલા રેકેટ સાથે ઘરમાં દાખલ થતા જોઈ. એ બોલ્યા, “રેકેટ તોડી નાખ્યું?” પૂર્વીએ તરત પોતાનો બચાવ કરતા કહ્યું, “તૂટેલા જેવું જ તો હતું. થોડું જોરથી કોક મારવા ગઈ ત્યાં તો તૂટી ગયું.” એનો જવાબ સાંભળી એના મમ્મી બોલ્યા, “તો પછી તારે રમતા પહેલા તૂટેલા ભાગને સેલોટેપથી ચોટાડી મજબૂત કરી દેવો જોઈતો તો.” પૂર્વી ફરી દલીલ કરતા બોલી, “અરે મમ્મી, તું રેકેટની હાલત તો જો. કેટલું જૂનું થઈ ગયું છે! ઊલટું આનાથી રમી રમીને તો મેં આના પૂરા પૈસા વસૂલ કર્યા છે. તું મને નવું રેકેટ અપાવીશને?” મમ્મીએ જવાબ આપતા કહ્યું, “તું પહેલા વસ્તુ સાચવતા શીખ. પછી અપાવીશ. આ રેકેટ ખરીદ્યું એને છ મહિના પણ નથી થયા ત્યાં તો તારા માટે જૂનું થઈ ગયું. એવું કેવું જોરથી માર્યું કે તૂટી ગયું?” પૂર્વી બોલી, “જોરથી મારવા ગઈ ત્યારે રેકેટ જમીન સાથે અથડાયું ને એમાં તૂટી ગયું.” હવે એના મમ્મી સમજી ગયા કે વાત કંઈ બીજી જ છે. પૂર્વી એને ઢાંકવા પ્રયત્ન કરે છે. એમણે ઊલટતપાસ કરતા પૂછ્યું, “કોની સાથે રમતી હતી?” “કૃતિ સાથે” પૂર્વીએ ફટ દઈને જવાબ આપ્યો. “કૃતિ સાથે? પણ એની સાથે તો તને બિલકુલ નથી બનતું.” એના મમ્મી બોલ્યા. પૂર્વીએ કહ્યું, “હા, પણ એ મારી ફ્રેન્ડ તો છે જ ને! રમવામાં એ મારા કરતાં વધારે પોઈન્ટ્સ લઈ ગઈ તેથી મને પણ જોર ચડ્યું. એમાં જોરથી માર્યું અને તૂટી ગયું.”

“પણ કૃતિને બેડમિન્ટન રમતા ક્યાં આવડે છે, તું જ કહેતી હતીને?” એના મમ્મી બોલ્યા.

“હા, હું એને શીખવાડતી હતી.” પૂર્વીએ જવાબ આપ્યો.

“જો એ શીખી રહી હતી તો એ તારા કરતાં વધારે પોઈન્ટસ કેવી રીતે લઈ જાય?”
એના મમ્મીએ પૂછ્યું.

હવે પૂર્વી પાસે કોઈ જવાબ ન હતો. એ ચૂપ થઈ ગઈ. એની ચૂપકીદી પરથી એની મમ્મીએ તરત પકડી પાડ્યું કે એ કૃતિ સાથે ઝઘડીને આવી છે. પૂર્વીએ એ કબૂલ કર્યું.

એના મમ્મી બોલ્યા, “પૂર્વી, એક નાનકડી ભૂલને ઢાંકવા માટે તે એક પછી એક કેટલી દલીલો કરી. તને ખ્યાલ આવે છે?”

“દલીલો?” પૂર્વી ને કંઈ સમજાયું નહીં.

“હા, દલીલો. જો તને ગણાવું.

- ૧) રેકેટ તૂટેલા જેવું જ હતું.
- ૨) જોરથી મારવા ગઈ એમાં તૂટી ગયું.
- ૩) રેકેટ જૂનું થઈ ગયું છે.
- ૪) એના પૈસા વસૂલ કર્યા છે.
- ૫) રેકેટ જમીન સાથે અથડાયું એમાં તૂટી ગયું.
- ૬) કૃતિ સાથે રમતી હતી.
- ૭) એને રમતા શીખવાડતી હતી.

ઓહોહો... એક રેકેટ તૂટી ગયું એમાં આટલી બધી દલીલો ? ચાલ, હવે સાચું કહી દે કે કેવી રીતે તૂટ્યું?”

પૂર્વીએ નીચું જોઈને જવાબ આપ્યો, “રમતા રમતા એની સાથે મારો ઝઘડો થઈ ગયો. તેથી મેં એના તરફ જોરથી રેકેટ ફેંક્યું. એ ખસી ગઈ અને રેકેટ જમીન પર પટકાયું તેથી તૂટી ગયું.” આટલું કહી પૂર્વી ચૂપ થઈ ગઈ. એના મમ્મી પણ ચૂપ હતા. થોડી ક્ષણો માટે ચુપકીદી છવાઈ ગઈ.

એના મમ્મીએ એને સમજાવતા કહ્યું, “ભૂલ ઢાંકીને તું તારું જ નુકસાન કરી રહી છે. જ્યાં સુધી ભૂલ ઢાંકીશ ત્યાં સુધી ભૂલ જશે નહીં. માટે આજથી આવું ક્યારેય નહીં કરતી. હું તને વઢીશ નહીં. પણ તારે જેમ છે તેમ કહી દેવાનું. તો એક દિવસ તું ભૂલમાંથી છૂટીશ. હવેથી દલીલ નહીં કરે ને?”

પૂર્વીએ મમ્મી તરફ જોતા કહ્યું, “એક વાર નહીં, સો વાર નહીં કરું બસ, પ્રોમિસ.”

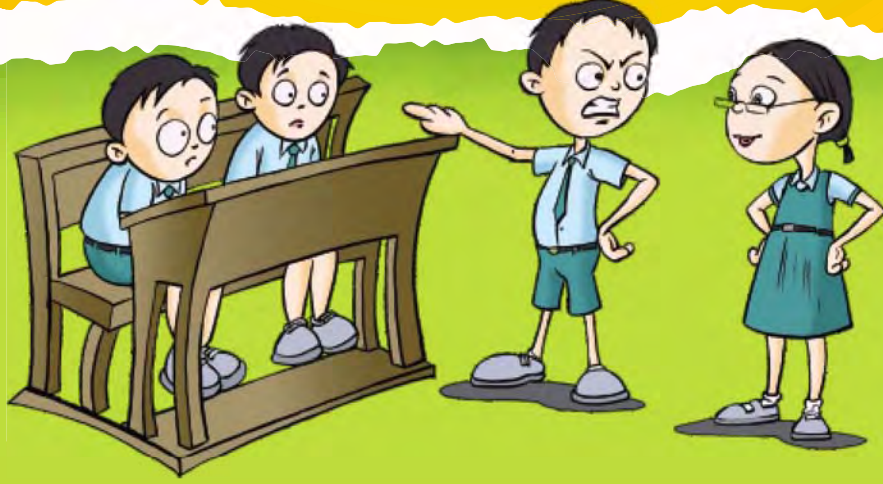
મમ્મીના મોઢા પર હાસ્ય ફરક્યું. એણે પૂર્વીનો હાથ પકડતા કહ્યું, “ચાલ.”

પૂર્વીએ પૂછ્યું, “ક્યાં?”

મમ્મીએ કહ્યું, “નવું રેકેટ લેવા. તારા પ્રોમિસના ઈનામરૂપે.” અને બન્ને ખુશી ખુશી નવું રેકેટ લેવા ગયા.

ક્રોધ-માન-માયા-લોભ ખોરાકથી જીવે છે.

તમે ક્લાસના મોનિટર તરીકે કોઈને વઢતા હો અને કોઈ કહે, 'કેમ આટલો ગુસ્સો કરો છો ?' ત્યારે તમે કહો કે 'ગુસ્સો કરવા જેવો જ છે.' એ ક્રોધને ખોરાક આપ્યો ગણાય.

આ તો નવી

માનનો ખોરાક એટલે શું? પરીક્ષામાં સારા માર્ક્સ મળ્યા તેથી તમને મોનિટર બનાવવામાં આવે તો તમે ખુશ થઈ જાવ, અક્કડ થઈ જાવ એ માનને ખોરાક મળી ગયો.

એમને ખોરાક કેવી રીતે અપાય છે?

લોભનો ખોરાક શું? તમને મમ્મી-પપ્પા જે ચીજવસ્તુઓ કે પોકેટમની આપે તે તમે તમારા ભાઈબંધોને વાપરવા ન આપો એ લોભને ખોરાક આપ્યો ગણાય.

૩ વાત !

કપટ શું ખાતું હશે? મોનિટર તરીકે તમે તમારા મિત્રને લેશન ન કર્યા બદલ છોડી દો અને બીજાને સજા કરો ત્યારે કપટ ખોરાક ખાઈ લે.

પ્રાવળી શિખામણ

કેયુર રોજ મોડો ઊઠે. તેથી રોજ એને સ્કૂલ માટે બસ પકડવાનું મોડું થઈ જતું. બસની લાંબી લાઈનમાં ઊભા રહેવા પૂરતો એની પાસે સમય જ ન રહેતો. તેથી એ બસ આવે ત્યારે વચમાં ઘૂસ મારતો.

એક દિવસ બીજા વિદ્યાર્થીઓએ એને વચમાં ઘૂસતા રોક્યો.

કેયુર, તું રોજ વચમાં ઘૂસે એ ન ચાલે. અમે બધા ક્યારના લાઈનમાં ઊભા છીએ. અમારે પણ સ્કૂલમાં પહોંચવાનું છે.

મારા એકલાના વચમાં ઘૂસવાથી કંઈ બસ થોડી ભરાઈ જવાની છે ?

બીજા દિવસે,

આજે તો કેયુરને વચમાં ઘૂસવા દેવો જ નથી.

હા, હા...

થોડી વારમાં કેયુર આવ્યો.

કેયુર, આજે તારે લાઈનમાં ઊભા રહેવું પડશે.

જો, આગળ મારો મિત્ર પ્રણવ ઊભો જ છે. એને મેં મારો નંબર રાખવાનું કહ્યું જ હતું. કહ્યું હતું ને પ્રણવ?

પ્રણવ 'હા' કે 'ના' કહે ત્યાં તો બસ આવી ગઈ. કેયુર ફરી પ્રણવ સાથે બસમાં ચડી ગયો.

કેચુરનો મોડા ઊઠવાનો અને બસમાં ઘૂસ મારવાનો કમ ચાલુ જ રહ્યો. વર્ષો વીતી ગયા.
બન્ને મોટા થઈ નોકરીએ લાગ્યા. એક દિવસ,

વચ્ચે ઘૂસે છે ?
બદમાશ, અમે ક્યારના
લાઈનમાં ઊભા છીએ.
ઊભો રહે છાનોમાનો.

કેચુર, તું હજી પણ વચ્ચે જ ઘૂસ મારે છે ! વર્ષો પહેલા મેં તને
કહેલું કે, ભૂલનું રક્ષણ કરવાથી એ ક્યારેય ન જાય. યાદ છે ?

તારી વાત સાચી છે. આજ સુધી હું મોડો જ ઊઠું છું અને વચમાં જ
ઘુસું છું. મારે આ આદતમાંથી છૂટવું છે તોય છૂટાતું નથી.

જાગ્યા ત્યાંથી સવાર. આજથી ભૂલનું રક્ષણ કરવાનું છોડી દે
અને પહેલા રક્ષણ કર્યા એની માફી માગી લેજે. ધીમે ધીમે
સરખું થઈ જશે.

જોયું મિત્રો, ભૂલનું રક્ષણ કરવાથી ભૂલ
ક્યારેય જતી નથી.

ચાલો રમીએ...

૧

૬		૧૦		૯	૧૫		૯
૧૬	૧૫		૧૫		૩	૫	૨૧
		૧૦		૨૪		૯	
૧૩							૧૭
	૪		૨૦	૯	૮	૮	
૧૯						૨૮	
૨૬			૧૩	૧૨	૨૭		૧૩
૧૨						૯	

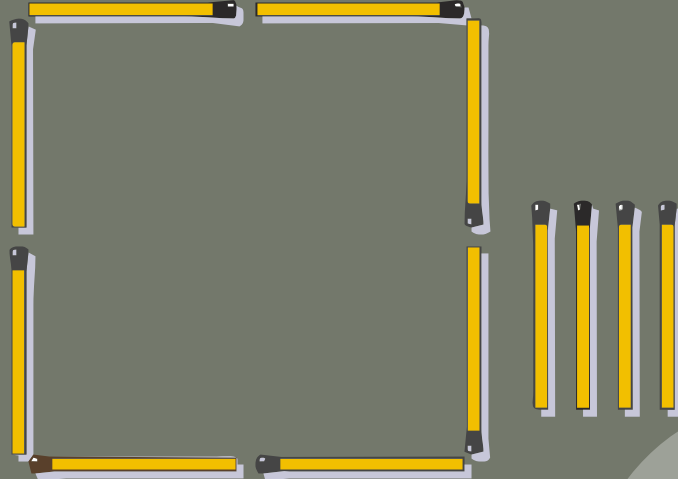
બાજુમાં આપેલ ખાલી ખાનાઓમાં ૧ થી ૯ સંખ્યા એવી રીતે પૂરો કે જેથી કરીને દરેક આડી હરોળ, ઊભી હરોળ અને ૩ X ૩ ના બ્લોકમાં ૧ થી ૯ સંખ્યા આવે.

સૂચના:-

લાલ લાઈનથી દર્શાવેલ ખાનામાં કોઈ પણ એક સંખ્યા બે વખત આવવી ના જોઈએ તેમજ તે ખાનામાં રહેલી સંખ્યાનો સરવાળો ખૂણામાં આપેલી સંખ્યા જેટલો થવો જોઈએ.

૨

૮ દિવાસળીઓ લઈને બાજુમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ના ચોરસમાં ગોઠવો. હવે ચાર બીજી દિવાસળીઓ લઈને આ ચોરસને સરખા માપ અને આકારના બે ભાગમાં વહેંચો.

સૂચના:- દિવાસળીને એક બીજા પર ગોઠવવાની નથી તેમજ તોડીને બે ટુકડા કર્યા વગર મૂકવાની છે.

ઐતિહાસિક

ધનદત્ત નામે એક વેપારી હતા. એ ખૂબ ધાર્મિક સ્વભાવના હતા. એમને એક ખૂબ જ ગુણિયલ અને સંસ્કારી પુત્ર હતો. પિતાની જેમ એ પણ ધર્મમાં ખૂબ રુચિ ધરાવનાર હતો.

એક વખત એમના ગામમાં ધર્મઘોષસુરિ નામના જ્ઞાની આચાર્ય પધાર્યા. ધનદત્ત અને એમનો પુત્ર આચાર્યના દર્શન તથા સત્સંગ માટે ગયા. પુત્ર આચાર્યથી ઘણો પ્રભાવિત થઈ ગયો. એણે એમના શિષ્ય બનવાનું નક્કી કર્યું. એણે પિતા સમક્ષ પોતાના ભાવો રજૂ કર્યા. શેઠ ધનદત્ત ખૂબ ખુશ થયા. એમણે ખુશી ખુશી મંજૂરી આપી. આમ નાની વયમાં એણે સંસાર ત્યાગ કરી સાધુ જીવન અપનાવ્યું. જ્ઞાની આચાર્યએ એનું ઉજ્જવળ ભવિષ્ય જોઈ એનું નામ 'કુલગુરુ' પાડ્યું. જે પાછળથી સાધુ 'કુરગડુ' તરીકે જાણીતા થયા.

કુરગડુ નિયમિતપણે ધાર્મિક શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરવા લાગ્યા. વીતરાગ પ્રભુના હૃદયની વાતો ગ્રહણ કરવા લાગ્યા. 'કર્મનો સિદ્ધાંત' સમજ્યા પછી એમના જીવનમાં ખૂબ સમભાવ આવી ગયો. આમ એ સાધુ જીવનના બધા આચાર વ્યવસ્થિત રીતે પાળવા લાગ્યા. સાધુ જીવનમાં અમુક અમુક દિવસે ઉપવાસનું મહત્વ હોય છે. કુરગડુ ક્યારેય ભૂખ્યા ન રહી શકે. તેથી તેઓ ઉપવાસ ન કરી શકતા. દિવસમાં એક વાર તો એમને ખાવું જ પડતું. આનો એમને ખૂબ પસ્તાવો રહેતો. બીજા સાધુઓ જ્યારે મોટા પર્વના દિવસે ઉપવાસ કરતા ત્યારે તેઓ એમને હૃદયથી ખૂબ અભિનંદન આપતા અને એમની સેવા કરતા. સાથે સાથે પોતે પણ ઉપવાસ કરી શકે એવી ભાવના ભાવતા.

પર્યુષણ પર્વના દિવસો નજીક આવી ગયા. બધા

“ આમ નાની વયમાં એણે સંસાર ત્યાગ કરી સાધુ જીવન અપનાવ્યું. ”

ગૌરવગાથાઓ

“ તું સાધુ થવાને લાયક જ નથી. ”

સાધુઓએ પોત પોતાની શક્તિ અને ભાવ અનુસાર ઉપવાસ તપ શરૂ કર્યા. કુરગડુના ગુરુએ એક મહિનાના ઉપવાસ શરૂ કર્યા. કુરગડુને અંદર ખૂબ પસ્તાવો થતો કે, એ ખાધા વગર રહી નથી શકતા અને તેથી ઉપવાસ નથી થઈ શકાતો. આમ પર્યુષણના સાત દિવસ વીતી ગયા. છેલ્લો સંવત્સરીનો દિવસ આવ્યો. બપોર થતાં એમને બહુ ભૂખ લાગી ગઈ. રહેવાયું નહીં તેથી તેઓ ગુરુ પાસે ગયા અને જમવાનું વહોરવા જવા (લેવા જવા) માટે આજ્ઞા માંગી. ગુરુએ એમને ઉપવાસ ન કરવા બદલ થોડા આકરા શબ્દો કહ્યા. કુરગડુ પોતાની ભૂલનો સ્વીકાર કરી સમતામાં જ રહ્યા.

કુરગડુ જમવાનું લઈ આવ્યા બાદ એમના ગુરુને સાધુ આચાર મુજબ જમવાનું બતાવવા અને ખાવાની આજ્ઞા લેવા ગયા. ગુરુએ ગુસ્સામાં આવી ખાવાનું પાત્ર કુરગડુ તરફ ધકેલતા બોલ્યા, “તું સાધુ થવાને લાયક જ નથી.” કુરગડુ ગુરુના બોલને આશીર્વાદરૂપ ગણી જમવા બેઠા. બીજા સાધુઓએ પણ જમવા બેઠેલા કુરગડુને જોઈ તિરસ્કાર દર્શાવ્યો.

કુરગડુ બધા જ સાધુઓનો ઉપકાર માની પસ્તાવામાં ઊંડા ઉતરતા જતા હતા. પ્રાયશ્ચિતમાં ને પ્રાયશ્ચિતમાં જ એમના બધા કર્મો બળી ગયા અને એમને કેવળજ્ઞાન પ્રગટ થયું.

જોયું મિત્રો, પોતાની કયાશનું એક પણ વાર ઉપરાણું ન લેતા, એનો હૃદયથી સ્વીકાર કર્યો. હૃદયપૂર્વકના પસ્તાવાનું પરિણામ કેવું અદ્ભુત આવ્યું!

તમારી જાતને ચક્રાસી જુઓ!

દાદા કહે છે કે ઉપરાણું લેવું એટલે કષાયો (ક્રોધ-માન-માયા-લોભ)ને ખોરાક આપવો. ચાલો, આજે આપણે 'કષાયોનો જમણવાર' ગેમ રમીએ. નીચેના પ્રસંગ માંથી શોધી કાઢીએ કે કોણ કષાયોને લાડુ જમાડી તગડા કરે છે અને પોતે નબળા થાય છે અને કોણ કષાયોને ભૂખ્યા રાખી પોતે સ્ટ્રોંગ થાય છે.

પ્રસંગ

માલિની દીદી બધાને ગ્રુપમાં ગેમ રમાડતા હતા. રમતા રમતા જનક અને મયંક એકદમ અકળાઈ ગયા.

દીદી : મિત્રો, કેમ અકળાઈ જાવ છો? આપણે તો મજા માટે રમીએ છે ને?

જનક : દીદી, ભૂલ થઈ ગઈ. હવે નહીં અકળાઉં.

મયંક : પણ અકળાઉં તો ખરો જ ને? આ ગ્રુપમાં તો ડિસિપ્લિન જ નથી. બધા ચીટીંગ કરે છે. ડિસિપ્લિન રહે અને કોઈ ચીટીંગ ન કરે એના માટે અકળાઉં છું.

નીરવ : સોરી, હવેથી હું ચીટીંગ નહીં કરું.

અરે આ શું? ગેમ જીતવા મયંકે પણ કોઈને જાણ ના થાય, એ રીતે ચીટીંગ કરી.

ગેમ પછી ડ્રામાનું ફાઈનલ રિહર્સલ હતું. ઘણી વાર માલિની દીદીને લાગતું કે પોતે વગર કારણે કંજુસાઈ કરે છે. પણ આજે તો તેઓ બાળકો માટે ડ્રામામાં પહેરવા સરસ મજાના નવા કપડા ખરીદીને લાવ્યા હતા.

મયંકના રોલ માટે જનકે એનો નવો સૂટ લઈ જવાનો હતો પણ “મયંક સૂટ બગાડી નાખશે તો?” એમ વિચારીને જનકે એનો જૂનો સૂટ લઈ ગયો.

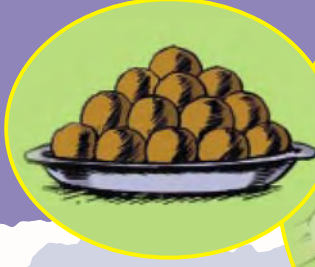
જનક : દીદી, મારે તો નવો સૂટ જ લાવવો હતો પણ મારો ભાઈ લઈ ગયો છે. એટલે જૂનો લાવ્યો છું.

છૂટા પડતા પહેલા દીદીએ બધાને વાર્ષિક પરીક્ષાનું રિઝલ્ટ પૂછ્યું.

જનક : અમારા પાડોશમાં નવા લોકો રહેવા આવ્યા છે. તેઓ સખત લાઉડ મ્યુઝિક મૂકતા હતા તેથી મારાથી ભણાયું જ નહીં. એટલે મારા ૭૫ ટકા આવ્યા. બાકી મારો તો રેકોર્ડ છે, ૮૫ ટકાથી ક્યારેય ઓછા નથી આવ્યા.

મયંક : મને ૬૫ ટકા આવ્યા. આ વખતે મેં ક્રિકેટ જોવામાં ખૂબ ટાઈમ બગડ્યો. મમ્મીની વાત ના સાંભળી. મારી જ ભૂલ હતી.

બાજુમાં ક્રોધ, માન, માયા, લોભ રૂપી ચાર રાક્ષસો છે. દરેક રાક્ષસ પાસે બે થાળીઓ છે. એક થાળીમાં લાડુ છે અને એક થાળી ખાલી છે. જેને જે રાક્ષસને ખોરાક આપ્યો એનું નામ લાડુ પર લખો અને જેને જે રાક્ષસને ભૂખ્યો રાખ્યો એનું નામ ખાલી થાળીમાં લખો. તો તૈયાર ?

ક્રોધ : જમાડ્યો :.....
 ભૂખ્યો રાખ્યો :.....
 માન : જમાડ્યો :.....
 ભૂખ્યો રાખ્યો :.....
 માયા : જમાડ્યો :.....
 ભૂખ્યો રાખ્યો :.....
 લોભ : જમાડ્યો :.....
 ભૂખ્યો રાખ્યો :.....

મારી સમજણ

મૌલિક અને કૌશલ સ્કૂટર પર જઈ રહ્યા હતા. રસ્તા પર બહુ ટ્રાફિક હોવાથી મૌલિકે સ્કૂટરને 'વન વે'માં લઈ લીધું. કૌશલે એને રોક્યો. મૌલિકે ઉડાઉ જવાબ આપતા કહ્યું, “ચાલે હવે, અહીં પોલીસ હોતી નથી.” ત્યાં તો આગળ જતા એમનું સ્કૂટર સામેથી આવતી રિક્ષા સાથે અથડાયું. રિક્ષાની આગળની લાઈટ ફૂટી ગઈ. રિક્ષાવાળો મૌલિક પર ખીજાઈ ગયો. ઊંધે રસ્તે આવવા બદલ એ મૌલિકને વઢવા લાગ્યો. મૌલિક રિક્ષાવાળાને કહેવા લાગ્યો, “તમે જોઈને ચલાવતા નહોતા. હું તો સાઈડ પરથી જ લેતો હતો. વાંક તમારો છે, મારો નથી.”

- ૧) ઉપરના પ્રસંગમાં કોણે ઉપરાણું લીધું ? કયા વાક્યો ઉપરાણું લેતા દર્શાવે છે ? કેટલી વાર ?
- ૨) આ પ્રસંગમાં ખરેખર શું કરવું જોઈએ ?
- ૩) લાંબે ગાળે આનું શું પરિણામ આવશે ?

મીઠી યાદૈ

તમે બધા જાણતા જ હશો કે આપણા નીરુમાનો જન્મ શ્રીમંત કુટુંબમાં થયો હતો. એમાં ય પાંચ ભાઈઓ વચ્ચે એકના એક બહેન, અને એમાં ય ડોક્ટરનું ભણતા એટલે ખૂબ જ લાડકોડમાં ઉછરેલા. ઘરમાં મમ્મી, પાંચ-પાંચ ભાભીઓ, નોકર-ચાકર હોવાથી ઘરનું કોઈ પણ કામભાગે આવ્યું ન હતું. ડોક્ટર થતાં જ દાદા મળ્યા અને પછી તો દાદાની સેવામાં જોડાઈ ગયા. જ્યાં દાદા હોય ત્યાં નીરુમા સાથે જ હોય.

એવી જ રીતે એક વાર નીરુમા દાદા સાથે નેપાળની જાત્રાએ ગયેલા. એ વખતની જાત્રા તો ખરેખર પ્રકૃતિ ખપે એવી હતી. જ્યાં જગ્યા મળે ત્યાં રહેવાનું, જ્યાં જેવું મળે એવું ખાવાનું. પહેલેથી કંઈ જ નક્કી ન હોય.

એ જાત્રામાં એક જગ્યાએ બધાને ગૌશાળામાં (જ્યાં ગાયો રહે) ઊતારો આપ્યો હતો. ત્યાં ખાવાનું બધું જાતે બનાવવાનું હતું. ગૌશાળા આખી માટીથી ભરેલી હતી. બધા મહાત્માઓ સફાઈ કરવા લાગ્યા. નીરુમા દાદા પાસે બેઠા હતા. એવામાં દાદા બોલ્યા, “નીરુબેન, તમે ઊભા થશો? પેલો કચરો વાળી નાખો ને ત્યાંથી.”

નીરુમાએ તો જીંદગીમાં ક્યારેય ઝાડું હાથમાં લીધું નહોતું. ઘરકામ, સફાઈ, રસોઈ - આ બધું તો ક્યારેય કર્યું નહોતું. પણ દાદાએ કહ્યું એટલે વિચારવાનું જ ન હોય. પ્રકૃતિની વિરુદ્ધ હોવા છતાં દાદાએ કીધું છેને, બસ. એટલાથી જ એમને આનંદ આનંદ થઈ ગયો.

તેઓ જ્યારે એમના ઘરે રહેતા હતા ત્યારે એમને અંદર એવું રહેતું હતું કે આ કામ તો ભાભીએ જ કરવાનું હોય મારે નહીં. પણ અહીં દાદાની આજ્ઞા થઈ એટલે ખુશી-ખુશીથી કચરો કાઢવા લાગ્યા. માટીના એટલા બધા થર જામી ગયા હતા અને એટલી બધી માટી ઊડે કે વાત ન પૂછો. અડધો-પોણો કલાક કચરો કાઢતાં થયો પણ જ્ઞાનીની આજ્ઞા મળી એનો એમને અનેરો આનંદ રહેતો હતો. ઉલ્લાસમાં ને ઉલ્લાસમાં એમણે એ કામપૂરું કર્યું અને થાકનું તો ક્યાંય નામનિશાન નહીં.

જોયું મિત્રો, જ્ઞાનીની
આજ્ઞાને ઉલ્લાસપૂર્વક
પાળવામાં પ્રકૃતિ તૂટે છે,
પ્રગતિ થાય છે અને જ્ઞાનીનો
રાજીપો પણ મળે છે.

બાળકો સાથે પૂજ્યશ્રી

પ્રશ્નકર્તા : હું મારી મમ્મી સાથે કાચમદલીલ કરું છું. દા.ત. મારી મમ્મી મને કહે કે, બાથરૂમમાંથી બહાર નીકળ, તો હું કહું કે ૧૦ મિનિટ પછી. મારી દલીલો ચાલુ જ રહે છે. હું શું કરું?

પૂજ્યશ્રી : મમ્મી તને બાથરૂમમાંથી બહાર નીકળવાનું કહે ત્યારે તું કેમ એવું નથી કરતો ? જો તારે વધારે ન્હાવું હોય અને મજા કરવી હોય તો રવિવારના દિવસે કે વેકેશનમાં તું એવું કરી શકે છે. પણ દરરોજ તો તારે સ્કૂલે જવાનું હોય છે, માટે તારે જલદી બહાર નીકળવું જોઈએને! તને શું લાગે છે?

પ્રશ્નકર્તા : હા, જલદી બહાર નીકળવું જોઈએ.

પૂજ્યશ્રી : તો પછી તારી મમ્મી સ્કૂલે જવા માટે જલદી તૈયાર થવાનું કહે છે એ બરાબર છે કે નહીં?

પ્રશ્નકર્તા : હા, બરાબર છે.

પૂજ્યશ્રી : તું વેકેશન અને રજાના દિવસોમાં જ બાથરૂમમાં વધારે ટાઈમરહું છું કે પછી રોજ?

પ્રશ્નકર્તા : રોજ.

પૂજ્યશ્રી : તો પછી મમ્મી બૂમાબૂમકરે એ બરાબર છે. નહીં તો પછી રોજ સવારે અડધો કલાક જલદી ઊઠીને વધારે સમય બાથરૂમમાં રહેવાનું, એ ફાવશે તને?

પ્રશ્નકર્તા : એટલે?

પૂજ્યશ્રી : એટલે તારે તારી ઊંઘ ઘટાડવી પડે, ઓછી ઊંઘ કરી, સવારે વહેલા ઊઠીને પછી વધારે ટાઈમબાથરૂમમાં ન્હાવાનું, તો તું સ્કૂલના ટાઈમ પર તૈયાર થઈ શકે. આપણે એડજસ્ટ તો થવું જોઈએને! મમ્મી બૂમાબૂમ કેમકરે છે ? કારણ કે તું એના માટે સાવચેત નથી. મોડું થાય અને સ્કૂલ બસ જતી રહે તો શું થાય ? તું મોડો પડે. સમજાય છે તને ? માટે હવે તું શું કરીશ ?

પ્રશ્નકર્તા : બાથરૂમમાંથી જલદી નીકળી જઈશ.

પૂજ્યશ્રી : સરસ.

પ્રશ્નકર્તા : અમે ત્રણ મિત્રો છીએ. એમાંથી અમને બે મિત્રોને પાકું બને છે, એના લીધે એક મિત્રને બહુ ઈર્ષા થાય છે, તો મારે શું કરવું?

પૂજ્યશ્રી : પ્રતિક્રમણ કરવાના. આપણે ધીમેથી એ મિત્રને સાચવવાનો. મિત્ર એનું નામ કહેવાય કે એક બીજાને દુઃખ ના આપે. એને ધીમેથી પૂછ કે મારી કઈ વાત તને ગમતી નથી ? મારી કઈ ભૂલ થાય છે ? ચાલો આપણે સાથે રમીશું, સાથે રહીશું.

પ્રશ્નકર્તા : પણ એ કેવું કરે કે અમે બેઉ બોલતા હોય ત્યારે વચ્ચે આવી જાય અને એ મારા બીજા મિત્રને બીજે જ લઈ જાય.

પૂજ્યશ્રી : હા, એ લઈ જાય પછી. આપણને ઈર્ષા થાય છે એવું એનેય ઈર્ષા થાય છે. એટલે આપણે પ્રતિક્રમણ કરો અને ધીમેથી આપણે મોટા મનનાં થાવ કે ભઈ, તમે વાતો કરી લ્યો. હું પછી વાત કરી લઈશ.

પ્રશ્નકર્તા : સારું.

પૂજ્યશ્રી : આપણે પ્રેમથી એની સાથે રહોને!

હા...હા...હી...હી...

છોટે : બાળપણમાં મમ્મીની વાત સાંભળી હોત તો આજે આ દીવસ ન જોવો પડત.

૧

બહે : શું કહેતી હતી મમ્મી ?

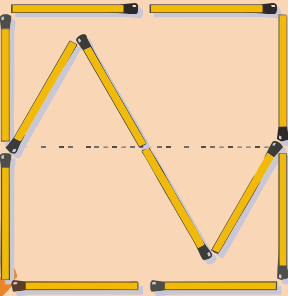
છોટે : જ્યારે વાત જ નથી સાંભળી તો કેવી રીતે બતાવું ?

પમલના જવાબો

૧

૨	૪	૭	૩	૫	૬	૯	૮	૧
૫	૬	૯	૮	૪	૧	૩	૨	૭
૧	૩	૮	૭	૯	૨	૪	૫	૬
૪	૭	૨	૧	૬	૮	૫	૩	૯
૯	૧	૩	૫	૭	૪	૨	૬	૮
૮	૫	૬	૯	૨	૩	૧	૭	૪
૭	૨	૪	૬	૧	૫	૮	૯	૩
૬	૮	૫	૪	૩	૯	૭	૧	૨
૩	૯	૧	૨	૮	૭	૬	૪	૫

૨

૨

છોટુનો ચહેરો ઉતાવળો જોઈને તેના મિત્રએ તેને પૂછ્યું, “અલ્યા છોટુ તારો ચહેરો કેમ ઉતરી ગયો છે ? શું થયું ? છોટુ : મેં મારા મિત્ર ગટુને પ્લાસ્ટિક સર્જરી કરાવવા માટે રૂપિયા પચાસ હજાર આપ્યા હતા. પણ મને ચિંતા એ વાતની છે કે હું એને હવે ઓળખીશ કેવી રીતે ?

શેરીમાં નવા રહેવા આવેલા ભાડૂઆત તેના પાડોશીને પૂછે છે.

ભાડૂઆત : શું તમારે દીકરો છે ?

પાડોશી : હા એક દીકરો છે.

૩ ભાડૂઆત : શું તે સિગરેટ પીએ છે ?

પાડોશી : ના.

ભાડૂઆત : વાહ, તમારો દીકરો કેટલો સારો છે ! અત્યારે આવા સંસ્કારી છોકરા મળવા મુશ્કેલ છે. તેની ઉંમર કેટલી છે ?

પાડોશી : ત્રણ વર્ષ.

‘તમારી જાતને ચકાસી જૂઓ’નો જવાબ

કોષ : જમાડ્યો - મયંક, કોઈ ચીટીંગ ન કરે માટે અકળાવું છું કહીને,

ભૂખ્યો રાખ્યો - જનક, ભૂલ સ્વીકારીને.

માન : જમાડ્યો - જનક, પાડોશી પર ભૂલ ઢોળી, પોતાના માનનો બચાવ કર્યો.

ભૂખ્યો રાખ્યો - મયંક, ભૂલ સ્વીકારી કે ક્રિકેટ જોવામાં ટાઈમબગડ્યો.

માયા : જમાડ્યો - મયંક, ચીટીંગ ન કરવી જોઈએ કહી, પોતે જ ચીટીંગ કરી.

ભૂખ્યો રાખ્યો - નીરવ, પોતાની ચીટીંગની માફી માગીને

લોભ : જમાડ્યો - જનક, પોતાનો સૂટ બગડી ન જાય, એ લોભને ઢાંકવા માટે,

જૂઠું બોલ્યો કે ભાઈ લઈ ગયો છે.

ભૂખ્યો રાખ્યો - દીદી, બાળકો માટે નવાં કપડા ખરીદીને.

આર્ટ કોમ્પીટીશનની ઝલક

જૂન મહિનામાં સીમંધર સીટીમાં આર્ટ કોમ્પીટીશનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કે.જી.થી માંડીને કોલેજ સુધીના બાળકો અને યુવાનોએ આમાં ભાગ લીધો હતો. શુપને ધોરણ પ્રમાણે ચાર ભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા અને દરેક શુપને એક એક વિષય આપવામાં આવ્યો હતો. જેના પર એમણે એમની કલ્પનાઓને પેપર પર આકાર આપવાનો હતો. તો આવો જોઈએ, દરેક શુપના પ્રથમ બે વિજેતાઓની કલાકૃતિ...

કે.જી. થી ૨ ધોરણ

પહેલું ઈનામ

પરમ દીનેશકુમાર ગોસ્વામી, ધોરણ-૨, મારી ફેમીલી

બીજું ઈનામ

કલરવ દવે, ધોરણ-૨, મારી ફેમીલી

૩ થી ૭ ધોરણ

પહેલું ઈનામ

નિયોશી, ધોરણ-૬, If I Had Wings,

બીજું ઈનામ

પાર્થી શાહ, ધોરણ-૬, જો મને પાંખો હોય તો

૮ થી ૧૦ ધોરણ

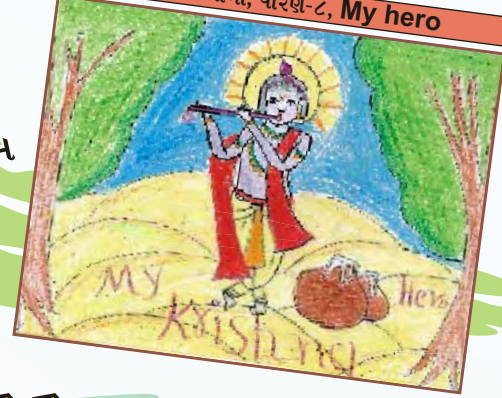
રુહી શાહ, ધોરણ-૧૦,
My hero, my Idel

પહેલું
ઈનામ

બીજું
ઈનામ

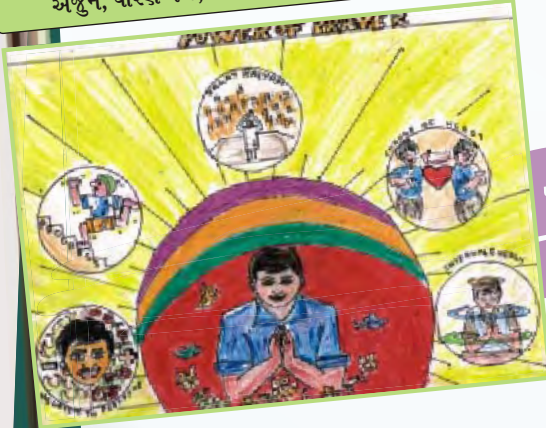
હીરલ ગોસ્વામી, ધોરણ-૮, My hero

૧૧ થી કોલેજ

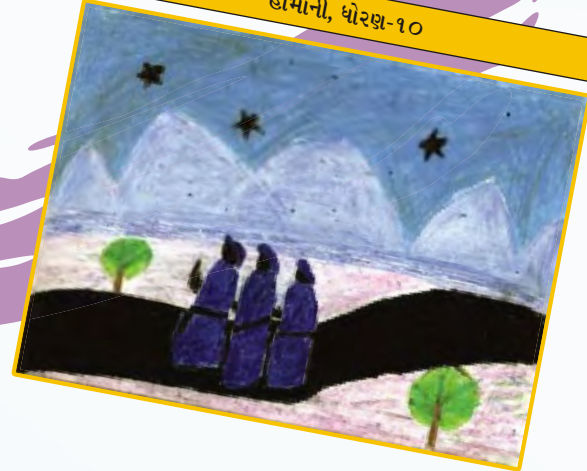
પહેલું ઈનામ

અર્જુન, ધોરણ-૧૧, Power Of Prayer

બીજું ઈનામ

હીમાની, ધોરણ-૧૦

અકમ એક્સપ્રેસના વાર્ષિક સભ્યો માટે સુચના

આપનું વાર્ષિક લવાજમ પૂરું થાય છે તે શી રીતે જાણશો? જો આપની આ મહિનાની આવેલ અકમ એક્સપ્રેસના કવરના લેબલ પર મેમ્બરશીપ નં.ની બાજુમાં # હોય તો જાણવું કે આ આપની છેલ્લી અકમ એક્સપ્રેસ છે. દા.ત. **AGIA4313 #** અને જો આ મહિનાના કવરના લેબલ પર મેમ્બરશીપ નં.ની બાજુમાં ## હોય તો જાણવું કે આ પછીના મહિનાની અકમ એક્સપ્રેસ છેલ્લી અકમ એક્સપ્રેસ રહેશે. દા.ત. **AGIA4313 ##**.

અકમ એક્સપ્રેસ રિન્યુઅલની વિગત (લવાજમ અને સંપર્કસૂત્ર) 'સંપાદકીય' પેજ પર આપેલ છે.

Printer, Publisher and Owner - Mr. Dimple Mehta on behalf of Mahavideh Foundation, Editor - Mr. Dimple Mehta, Printing Press **Amba offset**:- Parshwanath Chambers, Usmanpura, Ahmedabad-14 and published at Mahavideh Foundation, 5, Mamtapark Society, Bh. Navgujarat College, Usmanpura, Ahmedabad-14.